

Nagyváradai Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANÓ

Kiadóhivatal: Hegedűs Hírlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szállágyi Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

Jugoszlávia teljes elégtételt ad Olaszországnak

A zágrábi diákság sztrájkol az olaszellenes tüntetők letartóztatása miatt

— Az Estilap eredeti távirata —

Két tuitengő temperamentumu nacionalizmus: az olasz és a délszláv, megint ágaskodik farkaszemet nézve egymással és nem lehetetlen, hogy a Népszövetségre lesz szükség a konfliktus elsímitásában. Tudvalevő, hogy a feszültséget a két állam között tulajdonképpen a Mussolini elleni merénylet felfedezése idézte elő. Amikor ugyanis az állítólagos merénylet tervét a rendőség leleplezte, a faszisták haragja elsősorban Trieszt szlovén lakosságán tombolta ki magát. Válaszképpen a szlovének bántalmazására a zágrábi egyetemi diákok zászlóvetéssel egybekörített tüntetést rendeztek az ottani olasz konzulátus ellen. E miatt aztán az olasz kormány elégtételt kért a jugoszláv kormánytól és ezt meg is kapta. Eddig a belgrádi kormány a következő intézkedéseket tette, hogy az olaszoknak elégtételt szolgáltatasson:

1. Elmozdította állásából a zágrábi főispánt.

2. Nincsis külügyminiszter és államtitkára a belgrádi olasz követnél kifejezték sajnálkozásukat a törtéteken; ugyanazt tette Jugoszlávia római követe Mussolini előtt.

3. A zágrábi tüntető diákokat bíróság elé állítják, a zágrábi rendőrfőnököt pedig megbüntetik.

4. A Veglia sziget hatóságát elmozdítják, mert tétlenül nézte a szigeten lakó olasz alattvalók bántalmazását, az anyagi kárt pedig, amit ez olaszok szenvedtek, megtérítik.

Ezzel az elégtétellel azonban még korántsem tekinthető lezártnak az incidens. Zágráb egyetemi ifjusága, hogy a tüntetés miatt letartóztatott diákokkal való szolidaritását kimutassa, három napos sztrájkot proklamált; az elfogott diákok éhségstrájkot kezdtek.

A hangulat Jugoszláviában roppant elkeseredett és pedig nemcsak Olaszország ellen, ha-

nem a belgrádi kormány ellen is, amelynek szemére vetik, hogy

a nemzeti önértéket nem tudta megvédeni kellő eréllyel, —

amennyiben elégtételt adott Olaszországnak ugyanakkor, amikor

a faszisták Triesztben büntetlenül rombolhatták,

Mussolini merénylőjének nem akad védője

— Az Estilap eredeti távirata —

Rómából jelentik: A faszista közvélemény még mindig a Mussolini ellen tervezett merénylet leleplezésének hatása alatt áll. A kormány napról napra erélyes rendszabályokat léptet életbe az ellenzéki agitáció megfékezésére. Tegnap

egész Olaszországban majdnem minden ellenzéki lapot elkoboztak.

Jellemző a faszisták által inaugurált közhangulat, hogy

Zaniboni képviselőnek,

Védőbeszéd a Márfy-pörben

Az ítéletet a jövő szerdán hirdeti ki a budapesti Tábla

— Az Estilap eredeti távirata —

Budapestről táviratozza tudósítónk: Az Erzsébetvárosi Demokrata Kör merénylőinek bünpörében óriási hallgatóság előtt tegnap fejezte be a fellebbviteli tárgyalást a budapesti tábla.

A bizonyítási eljárás kerekesszítése után Ulain Ferenc dr. Márfy védője tartotta meg védőbeszédét. Kifejtette, hogy a törvényszék egész ítéletét az elzúllott, szavahihetetlen Radó-gyerek vallomására építette fel. Fejtette, hogy a vádlottaknak egyéb merényletekben nem lehetett részük, de ha részt is vettek kisebb önkényeskedésekben, azért már úgyis megalkottak. Kéri a vádlottak felmentését.

Márfy is felszólalt és a zárzó jogán a következőket mondotta:

— Most is ugyanazokat az elveket vallom, amelyeket le-

fosztogathatták a szlovének üzleteit és házaikat.

Magában a jugoszláv parlamentben emiatt olyan vihar volt, amilyenre nincs példa az utóbbi évek politikai történetében. Pribicsevics volt belügyminiszter olyan heves szóváltásba keveredett Subotics alelnökkel, hogy három napra kizárták az ülésekről.

akit — mint ismeretes — a Mussolini elleni merénylet előkészítésével gyanúsítanak, senki sem meri elvállalni a védelmét.

A bíróság előbb Scihaloja szenátort rendelte ki Zaniboni védőjéül, s miután az a megbízást nem fogadta el, a védői tisztet Gonzales szocialista képviselőre, — a Matteotti-család ügyvédjére — bízta, ő azonban szintén kitért a nehézfeladat elől.

tartóztatásomkom hangoztattam. A bűncselekményeket azonban nem követtem el. Felmentésemet kérem.

A többi vádlottak: Marosi, Horváth, Varga is ártatlanságukat hangoztatták. Végül Radó szólalt fel, aki mint testtárs ül a vádlottak padján és akinek beismerése a legterhelőbb vádlottársaira nézve. Ő a következőket mondta:

— Nem is tudtam, mi történt. A vallomásom nem felel meg a valóságnak. A merényletben sem én sem társaim nem vettünk részt, sőt nem is tudtunk róla. Engem kényszerítettek arra, hogy beismerő vallomást tegyek.

A bíróság berekesztette a tárgyalást és az ítélethezatalt november 18-ára tűzte ki.

Egy pesti uriaszony lelőtte férjét

Dráma a Tükör-utcán

— Budapesti tudósítónk távirata —

Tegnap este hat órakor véres családi dráma játszódott le Budapesten. Egy hosszabb idő óta különváltan élő uriaszony három revolverlövessel leterítette férjét, majd önként jelentkezett a rendőrségen.

Jakabházy László államvasúti főellenőr hosszabb idő óta különváltan él feleségétől.

A férjnek a Tükör-utcában volt elegáns lakása, különváltan élő felesége pedig a legnagyobb nélkülözések közt tartotta fenn magát.

A szerencsétlen asszony többször kísérelte meg, hogy férjét beülésre bírja, azonban minden ilyen törekvése meghiúsult.

Tegnap este az asszony újból felkereste férjét Tükör-utcai lakásán. Jakabházy idegesen fogadta feleségét, majd kiutasította a lakásból. Az asszony kérélni kezdte, elpanaszolta neki heiztetét, de a férj hallani sem akart róla.

— Nem adtam okot neked arra, hogy így bánj velem, — kérlete az asszony férjét — nem kívánhatod, hogy a feleséged a más szolgálója legyen. — Hagyja el nagysád a lakásomat, mert kiöböttem.

felelte ingerültem Jakabházy.

Az asszony egy pillanatig tétozva hallgatott, majd

hirtelen előrántott egy revolvert és háromszor rálőtt férjére,

azután elmenekült a lakásból.

A lövés zajára a csendes ház lakói a lakásba rohantak és ott találták a földön, vérében fetrengve a főellenőrt. Rögtön értesítették a mentőket, akik a súlyosan sebeült embert a Rókus kórházba, majd a Pajor-szanatóriumba vitték ahol műtétet hajtottak végre rajta.

Az asszony a tükörutcai lakásból egyenesen a rendőrségre ment, ahol elmondotta, hogy

férje durva elutasító viselkedése annyira felháborította, hogy nem tudott uralkodni magán

és ezért nyult revolverhez.

Az asszonyt őrizetbe vették.

Nagyváradai árfolyamok

Magyar korona	328 — áru	330 pénz
Dollár	21475	21375
Cseh korona	636	634
Svájci frank	4155	4145
Osztrák shilling	3030	3020
Francia frank	865	855
Angol font	1045	1042
Lira	865	855

Apolló mozgószínház

Még ma és holnap pénteken

Elhanyagolt asszonyok

A legszebb filmdráma a házasságtörésről, 7 felvonásban

Előtte: Mack Sennet burleszk

Jön! HARRY PIEL Jön!

HIREK

ÚJ KÖNYVEK A HEGEDŰS HIRLAPIRODA KÖLCSÖNKÖNYVTÁRÁBAN:

Barbusse: Örök láncok	2976
H. G. Wells: Az időgép.	
Az elcsérelt élet	2977
Bettauer: A kitaszított	2978
Verne Gyula: Két évi vakáció (ifjúsági)	2974
Herczeg Ferenc: Elbeszélések	2975

* **ELMARAD A ROSÉ HANGVERSENY.** A péntekre hirdetett Rosé vonósnyégyes koncert váratlanul közbejött akadály miatt, miután Rosé mesternek szombaton Bécsbe kell lennie, elmarad.

* **Regman prefektus fogadó órái.** Regman Miklós dr prefektus hirdetőmenyt tett közzé, amely szerint fogadó óráit a városházán Nagyvárad lakossága számára szerdán és szombaton délelőtt 11-től 1 óráig; a megyei lakosság számára pedig a megyeházán hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken délelőtt 11-től 12-ig állapította meg és ettől eltérést nem tesz.

* **Két nagyváradai ügyész véglegesítése.** A „Monitorul Oficial” legfrissebb számának közlése szerint: Athanasiu Alexandru és Mussu V. Lucian nagyváradai királyi ügyészek sikerrel letették az összetett bírói és ügyészi vizsgát, a melynek alapján kérelmükre ügyészi állásukban erősítette meg őket az igazságügyminiszter.

* **Popa Péter dr kinevezése.** Dumitrescu Albert, a nagyváradai törvényszék elnöke kinevezte Popa Péter dr-t, az ismert ügyvédet törvényszéki tolmáccsá, hítes fordítvá és hiteltelzővé nevezte ki.

* **A Gutenberg Dalkör táncfal egybekötött műsoros délutánja november 22-én,** vasárnap délután 4 órai kezdettel lesz megtartva a Kath. Kör dísztermében. Eredetileg délelőttre tervezték a nagyszerű műsorú matinét, de a terem ez időre le van foglalva, így aztán a rendezőség nagyon okosan és ötletesen úgy határozott, hogy a már kész, nagyszabású szórakoztató műsort egy családi jellegű, kedélyes délutáni keretben mutatja be, hogy azoknak is alkalmuk legyen résztvenni e nivós délutánon, akik délelőtt elfoglaltságuk folytán

nem vehettek volna részt. A szép műsor után pedig a fiatal-ság legnagyobb öröme táncmulatság lesz egy kitünő zenekar közreműködésével. A rendezőség elsőrendű kötelezettségének tartja, hogy ezen a kedélyes délutánon mindenki a legkellemesebben szórakozzék. A részletes műsort legközelebb ismertetni fogjuk.

* **Új tisztviselő a váradai rendőrségen.** A belügyminiszterium ma délelőtt távirati uton közölte a nagyváradai rendőrprefekturával, hogy Musteti Koriolán I. oszt. komiszárt Temesvárról november 15-én Nagyváradra helyezi át.

* **Művészek figyelmébe!** Most már állandóan kapható Der Querschnitt gyönyörű illusztrált lap, ára 85 lei, kapható a Hegedűs Hirlapirodában.

* **Betörők a cipősboltban.** Fekete József cipőkereskedő fejelentést tett a rendőrségen, hogy az elmúlt éjjel ismeretlen tetesek feltörték a Cuza Voda (Szacsavay) utca 37. szám alatt lévő üzletét és onnan Dur József hadirokkant 399 számú kerékpárját elvitték. A betörők pörüljártak, mert Fekete az áruraktárt minden este Dur József közeli trafikjába szokta elhelyezni, úgy, hogy a betörők, akik a helyzettel nem igen lehettek tisztában a néhány ezer lejt erő biciklin kívül semmit sem találtak.

Orvosok székülésénél „Purgó” rendelnek.

Old England keztyű- és kötött-áru különlegességek üzlete átköltözött a volt Hollós-féle helyiségbe

Elegáns nő AGI crémet használ

NAC—NSC bajnoki mérkőzés. Nagyvárad sportjának izgalmas eseményekben bővelkedő nivós mérkőzése lesz vasárnap délután. A nagyszalontai csapat már annál is komolyabban készül erre a találkozóra, mert köztudomás szerint a bajnokcsapat NAC már számtalan győzelmet aratott felette. A NAC-nak viszont nem lesz valami könnyű feladata és a mérkőzés eredménye különös befolyást gyakorolhat a bajnoki lista kialakulására is. A meccset minden bizonnyal hatalmas érdeklődés mellett a Károly trónörökös pályán játsszák le.

* **Óriási választék a Hegedűs Hirlapiroda kotta osztályában.**

A Rimanóczy-ügyben holnap hirdetik ki a döntést

A Rimanóczy-szerződést felülvizsgáló választott bíróság, — amint az Estilap már megírta — tegnapelőtt délután megtartott ülésén meghozta döntését.

A választott bíróság határozatát eredeti terv szerint a ma déli tanácsülésen hirdette volna ki Popa György dr a választott bíróság elnöke. Mint értesülünk, ez az aktus némi halasztást szenved és a kihirdetés holnap reggel 9 órakor történik meg.

Új gyorsvonal Románia és Magyarország között

— Az Estilap eredeti távirata —

Hágából jelentik: Tegnap fejezték be az utódállamok menetrend konferenciáját, mely lényeges és öröndetes változásokat állapított meg az utódállamok vasuti forgalmában. A többek között új gyorsvonalat állítottak be Budapest és Bukarest között. Az új vonat Budapestről tíz óra tájban indul és Bukarestbe másnap délután 7 órakor érkezik.

Közvetlen kocsikat állítottak be a Prága-Berlin-Drezda-Temesvár relációban is. Szó volt a vámolások és utlevél kezelésekről is, e kérdésekben azonban még nem jött létre megegyezés az érdekelt államok között.

A mai zürichi nyitás

BUKARESTI 24250

BERLIN . . .	12356	PARIS	205350
NEW-YORK	51885	PRAGA	153750
LONDON . . .	251475	B.PEST . . .	7270
		BÉCS . . .	7315—

A külföldi vasuti jegyeket mindenkinél szigorúan a napi kurzuson árusítja a Nemzetközi Hálókocsitársaság nagyváradai fiókja (Hegedűs Hirlapiroda.)

MOZI

— A legnagyobb jólét és kényelem sem elegendő az igazi boldogsághoz, ha a házasséteből valamelyik fél részéről hiányzik a figyelem és a gyöngédség. Az Apolló gyönyörű filmdramájának is ez az igazság a magja. A legszebb asszony a gazdagság és a pompa között elhagyatottnak, szerencsétlennek érzi magát és lassankint a házasságtörés lejtőjére kerül, mert a férje nem tud vele annyit foglalkozni, mint amennyire a nő megkívánná. Corrine Griffith és Milton Sills a legszebbet produkálják az „Elhanyagolt asszonyok” című pompás filmdramában, mely még ma és holnap pénteken kerül színre. Szombaton premier: Harry Piel!

— **Dorian-filmszínház műsora.** Csütörtök 5, 7 és 9 órakor kettős műsor, 17 felvonás, a „Spanyol táncosnő”. A főszerepben Pola Negri s Adolph Menjou. „Diadal” dráma 7 felvonásban. A főszerepben Várkonyi Mihály, Leatrice Joy és Rod la Rocque, a „Tizparancsolat” főszereplője. — Péntek, szombat, vasárnap: a „Kétségbeesés hidja”, kalandorfilm 7 felvonásban. A főszerepben Lona Schmiedt és Henry Blackburn. — Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné, olcsó helyárrakkal.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon barátainknak, elvtársainknak, rokonainknak, valamint jó ismerőseinknek, kik szeretett feleségem, illetve gyermekünk

Kandel Ignátné
szül. Rosenberg Renée

gyászos elhunytával érzett mélyeséges fájdalommat a temetésen jelenlétükkel enyhíteni igyekeztek, szívből jövő köszönetet mondunk.

Kandel Ignáz
és a gyászoló család.

Legdivatosabb táncslágereket csak a Hegedűs Hirlapirodában kapja meg

Riff kabillada Legújabb nagyszerű shimmy — — lei 24—
Vegye meg **Ich hab zu Haus ein Grammophon** című kottát, ez a legnagyobb sláger 24 lei
Au-Au-Au La Célébre Sérénade Créole kiválóan szép zene ára — — lei 24—

AZ

ESTILAP

APRÓ

-hirdetéseinek eredménye

ÓRIÁSI

* **Mansberger Gusztáv** kártyos és díszítő Str. Vlahuta Szt. János-utca 7—a. Mindenféle kártyos munkát vállalok, kész hencsereket állandóan raktáron.

* **A Hegedűs Hirlapiroda menetjegyiroda telefonszáma 458.**

BELÉPEK A BÉKE HADSEREGÉBE

Majd rendre tanítjuk mi a világot

— Szerkesztő ur, olvasta a legújabb tervezetét, a Népszövetség külön hadseregéről?

— Olvastam, de a részleteket nem ismerem.

— En már el tudom képzelni magamnak. Ez a hadsereg a legnagyobb dolog a világon.

— Hogy érti ezt?

— Ugye-bár a Népszövetségnek az a célja, hogy megvalósítsa az örök békét, mindnyájunknak legszébb álmát.

— No igen.

— Viszont a nagyhatalmak még mindig állig fel vannak tegezve s minden pillanatban attól lehet tartani, hogy a Népszövetség ellenére kitör az új világháború.

— Ez egy kis tuzás. Hiszen a nagyhatalmak is a békét akarják. Éppen azért vannak feltegezve.

— De ugye elképzelhető, hogy egyik-másik birodalom másképpen akarja a békét. Ebből nézeteltérés támadhat, amit nem lehet diplomáciai uton megoldani.

— Ez megtörténhetik.

— Akkor a békéért sóvárgó országok között mégis csak megindul a véres háború. Az egyik hatalom ágyúkkal kényszeríti a másikat a békét.

— Az ő békéjét.

— Ennélfogva kell egy hatalomnak lenni, mely az államoknak ezt a veszedelmes vérszomját kisé lecsillapítsa.

— Ez a Népszövetség.

— Ugy van. De ha a Népszövetség igazán akarja a békét, neki is hadseregére van szüksége. Mert különben, hogyan vehetné fel a küzdelmet a békéért versengő hatalmakkal?

— Ez igaz.

— Már pedig a népszövetségi hadseregnek egymagában erősebbnek és hatalmasabbnak kell lennie, mint a világ összes többi hadseregei.

— Miért?

— Mert megtörténhetik, hogy az összes hatalmakkal konfliktusba keveredhetik a béke miatt és az egész világnak hadat üzen. Már pedig a népszövetségi hadseregnek okvetlenül győznie kell, mert különben gyalázatosan megbukik a béke.

— Egy kissé zavarosan beszél. Hiszen békét akar, nem háborút.

— Éppen azért. Ha csak háboruszkodni akarna, elég lenne egy kisebb hadsereg is, mely megvédi a határait. De a Népszövetségnek nincs birodalma, nincsenek szomszédai, nincsenek határai. Neki az egész világ békéjére kell vigyázni, tehát az egész világgal kell harcolnia.

— No és honnan veszi ezt a hadsereget?

— Ez éppen az érdekes. Az egész világból. Minden országban fel kell emelni az ujonclétszámot. Minden országnak be kell szolgáltatni a maga kontingensét a népszövetségi hadsereg számára. És pedig sokkal több katonát kell szerezni a Népszövetségnek, mint a saját hadseregének.

— Most már értem.

— Dehogyan is érti. Meri a népszövetségi hadsereg számára tisztek is kellene. Hadvezérek, tábornokok, ezredek és hadnagykok. Ezeket ki kell képezni, fel kell nevelni, be kell gyakorolni.

— Ez csak természetes.

— A népszövetségi hadsereg számára kaszárnyák kellene. Háromszor annyi kaszárnya, mint eddig volt. Ezeket sürgősen fel kell állítani.

— Magától értetődik.

— A népszövetségi hadsereg legénységének egyenruha, bakkancs, tegever, borjú, élelem kell. Ágyuk kellene, műszaki csapatok, géppuskák, gyújtógránátok, mérleges gépjárműk, repülőgépek, tankok. — Repülőgépek, robbantó szerek, hadihajók, Zeppelinek, tengeralattjárók.

— Ez mind igaz.

— És diplomaták, ravasz, furfangos politikusok, követségek, konzulátusok, kémek, ügynökök. Mert különben lemarad a többi hadseregek mögött.

— Kétségtelenül...

— Viszont minden ország kénytelen hadseregét is még jobban feltegezve, mert hiszen az eddigi szövetséges és ellenséges hadseregeken kívül még a világ leg-hatalmasabb hadseregével is számolnia kell. Ehhez meg több ujonc, kaszárnya, tegever, ágyú, munició szükséges.

— Ugy van, ezt is belátom.

— Mindehhez azonban pénz kell. Ön nagyon jól tudja szerkesztő ur, hogy az adók hetven százalékát eddig is a hadsereg fordították. Pedig ezt az adót se tudjuk megfizetni.

— Bizony, most is ki van tűzve ellenem az adóárverés.

— Ha népszövetségi hadsereg lesz, az egyes államok fizetik a költségeket. Legalább négyszer annyi adót kell fizetni, mint eddig.

— De hiszen ez rettenetes.

— Hogy mondhat ilyet, Szerkesztő ur. A békéért minden áldozatot meg kell hozni. Apró, kicsinyes pénzgondok nem számítanak. A legnagyobb dicsőség a béke csataterén hősi halált halni.

— A béke csataterén?

— No természetes, hogy egy ilyen hatalmas, jól szervezett, rengeteg pénzbekerülő hadsereg nem maradhat tétlen. Igenis, nagyszerű háborukat fog vívni a béke dicső eszméjéért. En is alig várom már, hogy beléhessek ebbe a hadseregbe.

— Hát akkor mi a különbség a béke és a háború között?

— Ön nagyon kicsinyes szempontból disztigvál, szerkesztő ur. Nem a háború, vagy a béke a fontos, hanem a hadsereg, mely békét teremt.

— De hiszen Ön éppen azt mondta, hogy háborút csinál?

— Nézet dolga, Szerkesztő ur. Látja, például Damaszkuszban most már teljes a béke és a nyugalom. Nem a hadseregek valóstították meg ezt a kékét is?

— drb.

Divatridikülők

nagyon olcsók a
FARKAS áruházban,
Jorga Mildós (Zöldfa-utca) 5. 1881
Babajétek megérkeztek
Babajavítás, porcellánok művészies javítása

A locarnói szerződés előnyét jelent Németországnak

Luther kancellár bizakodó kijelentései

— Az Estilap eredeti távirata —

Berlinből jelentik: Luther dr birodalmi kancellár tegnap a német iparosok és kereskedők együletében beszédet mondott Locarnóról.

— A szerződések — mondotta Luther kancellár — politikai téren új alapot teremtenek az ujjaépítéshez, a Dawes-terv alapjai után. Az a tény, hogy Németország kezdeményezte, a többi állam pedig Németországot követte, ez a jele Németország megnövekedett politikai erejének. Mindazonáltal a német népet csak akkor lehet a szövetséghez való hozzájárulásra rábírní, ha annak kihatásait a Rajnánál közvetlenül megnyilatkozni látja. Locarno nem opció a kelet és nyugat között, hanem a németiség opciója a békére. A béke nemcsak a háborúról való lemondást jelenti, hanem a német kultúrának, a németiség erejének érvényesülését is. Mi síkra szállunk az általános leszerelésért. Ezenkívül a locarnói szerződések opciót jelentenek a németiség számára a nagy nemzetközi kérdésekben való pozitív cselekvésre. A németiség elég erős arra, hogy erejének súlyát a világalakulásban érvényesítse és magának méltó helyet biztosítson. A nyugati határokon a békét Anglia és Olaszország garantálják haderejükkel. Keleten, a határok hasonló rendezése nem volt lehetséges. Mindezzel Németország szilárd alapot teremtett a Népszövetségben való tevékenységhez is.

A kolozsvári hadbíróóság ítélete a varadi diákverekedés pörében

Közel egy esztendeje folyik a kolozsvári hadbíróóság előtt husz nagyváradi zsidó diák pere, akiket 1924 december 8-án a jogakadémia előtt történi verekedés előidézésével vádoltak.

Tegnap volt ez ügynek a főtárgyalása, amelyet Bulbuc ezredes, hadbíró vezetett. A diákok védelmét dr German Traian, dr George Joan, dr Klein Miksa és dr Jakobi Emil látták el.

A vádirat felolvasása után a vádlottak kihallgatására került a

sor. A diákok részletesen előadták a tüntetés előzményeit és tagadták, hogy a verekedésben résztvettek volna.

A tanúkihallgatások során számos olyan tanút is kihallgattak, akik sértettként szerepeltek.

A vád- és védőbeszédet után a hadbíróóság Balkányi Endre, Klein György és a távollévő Schütz József vádlottakat négy-négy havi elzárásra ítélte, a többi vádlottat felmentette.

Az emattek felebbeztek.

A szépülő Várad

Köszeghy főmérnök a legújabb városrendezési tervekről

Vándor, ha e furcsa, szép városba tévedsz, végigsétálsz a sima aszfalton, fényes ívlampák vakító fényénél bámulod a korzó forgatagát, hej dehogyan tudod, hogy minden, amit itt látsz, minden, ami az európai-sodás stigmáját viseli magán, alig két évtized műve.

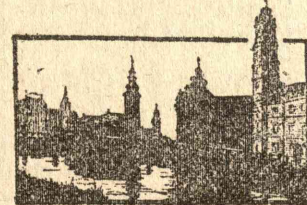
Halkszavu, finom mesébe szőtt visszaemlékezések ringatnak vissza bennünket a multba, magos nyírfák tövébe, ahol keskeny pallón bandukolt keresztül tompa fényű mécesével a váradi polgár, ha dolga akadt az éjszakában.

Egyszer aztán terebélyesedni kezdtek a tervek, a lüktető élet követelte a maga jussát, nagyszerű emberek, Várad szerelmesei éjt-napot egybevetve tették le a fundamentumait a későbbi százazer lakosu városnak és a világ temetésére készülő háboru vetett véget. Fiókok mélyén, polcok tetején porosodtak a tervezgetések, majd egy évtized mállott le fejlődés nélkül Várad életéből, de már újból friss, nagy tervezgetések teli-

tik a levegőt, új utcásokok keletkezésének, kopár területek beépítésének szándékáról hallunk reménykeltő híreket.

A hírek, a tervek, mind Várad szebb jövőjét jósolják, érdekesnek tartottuk tehát felkeresni azt az embert, akinek Várad idáig fejlődésében is orosz-lánrésze volt. Köszeghy József műszaki tanácsoshoz, városi főmérnökhöz fordultunk, akivel hosszabb beszélgetést folytattunk a felmerült tervekről.

— Igaz-e, főmérnök ur, — volt az első kérdésünk — hogy a vá-

ros-hoz tervet juttat, tak egy új utca létesítése-re? A

terv szerint állítólag az új utca a kereskedelem szempontjából lenne fontos, mert a város főutvoná-lának lenne egyik legforgalmasabb mellékutca. Arról van szó, hogy egy a főutcai zárdaépületnél árkáddal kezdődő utcát nyitná-

nak, amely a Katholikus Kör, az Auspitz-iskola és a premontreiek épülete mögötti kerteken húzódná végig az Akadémia utcán keresztül az Andrei Muresanu (Szigligeti) utcáig.

— Eddig még nincs tudomásom róla — hangzott a főmérnök válasza. A terv nem új. Belekapcsolódott a háboru előtti egyik legnagyobb tervbe, amely azt célozta, hogy

a főutca egyre növekvő forgalmát egy párhuzamosan futó utyonallal csökkentjük.

Ez az utvonal az apácák épületénél kezdődött volna és végső kibontakozása a katonai kórháznál lenne. Ennek az új utvonalnak lett volna egyik mellékútja az, amelynek terve most újból felvetődött,

s amelyet most is megvalósíthatónak tartok.

— Milyen városépítési tervekkel foglalkozik most a városi tanács?

— volt a következő kérdésünk.

— Városépítési szempontból — hangzik a felelet —

a legsürgősebb feladatnak tartom, hogy a kishidtól az alsó vashidig megnyissuk az utcákat.

Ennek a költségei már az ideai költségvetésbe fel voltak véve. A Körös jobbpartján megnyitunk egy utcát, partfalat építünk és az utat felmagasítjuk. Ilyenformán értékessé tesszük a telkeket és a háztulajdonosok építkezési kedvet fokozzuk. Ugyanilyen módon akarunk a Körös jobbpartján is utcát nyitni. Ott mindössze egy házat kell kisajátítani. Ez meg is fog történni. Azt hiszem — mondja lelkesülten Köszegey főmérnök — Nagyvárad igazán csak akkor lesz szép város, ha ezt a tervet végrehajtjuk. Nagy általánosságban csak azt mondhatom, hogy

az új közigazgatási törvény kötelezi a városokat, hogy városépítési terveiket sürgősen készítsék el és terjesszék fel a belügyminiszteriumhoz.

Ezt meg is fogjuk csinálni.

— A jövődöt illetően — mondotta aztán a főmérnök — a helyzetet a külső parcellázások és házhelykiosztások következtében szomorúnak látom. Ez nagyon meg fogja nehezíteni a város közegészségügyét.

Ezeknek a telepeknek csatornázása, vízvezetékkel és villanyval való ellátása körülbelül négyszázmillió lejtbe kerülne.

Erre a városnak természetesen nincs pénze. A háztulajdonosok pedig nem valószínű, hogy rendelkeznek ilyen összeggel. Így közegészségügyi szempontból e helyek állandóan veszélyesek lesznek, mert itt

az altalaj vize inficiálva van.

A hatóság csak annyit tehet meg a város belsejének védelmére, hogy a fővonalakat csatornázza fogja.

Aziránt érdeklődtünk meg, hogy az elmúlt huszonhárom év alatt mióta a főmérnök az ügyeket vezeti,

mit tart legjelentősebb műve- nek?

Köszegey főmérnök tulzott szerénységgel igyekszik kitérni a válasz elől, kérdésünkre meg is felel:

— A leghatásosabb a számomra maradandó munka a Páris- és Pecé-patakok eltüntetése. Technikailag pedig a legsikerültebbnek a vízműtelepet és a csatornázást tekintem. Ez még külföldi szakemberek elismerését is elnyerte. Huszonhárom évvel ezelőtt — folytatja kissé gondolkozva a főmérnök — amikor a város főmérnökévé hívtak meg, alig 35.000 la-

kosa volt a városnak, a mai Váradból mindössze a színház és a régi vízműtelep volt meg. A városházának még csak a fundamentumát rakták le, az építkezés már az és felügyeletem mellett folyt. Ugyanaz év decemberében raktuk le a villamosüzem alapját és év-ről-évre újabb és újabb terveket valósítottunk meg. A háboru egy kicsit megállított a munkában — de az új tervek készen vannak és hiszem, hogy rövidesen meg is valósulnak.

ESŐERNYŐ legolcsóbban Blum Vilmosnál

Javításokat és áthuzásokat olcsón vállalok

2169

Színház

HETI MŰSOR:

Csütörtök: **Kis huncut** operett újdonság másodsor. A bérlet. Sorozat szám 45.

Péntek este: **Csodaszarvas** dráma újdonság másodsor B bérlet. Csak felnőtteknek. Sorozat sz. 46.

Szombat délután fél 4 órakor: **Öt órai vendég** vigjáték újdonság, olcsó helyárrakkal. Sorozat sz. 47.

Szombat este: **Román előadás.**

Vasárnap délután fél 4 órakor: **Piros ruhás hölgy** operett újdonság, mérsékelt helyárrakkal. Sorozat szám 48.

Vasárnap este: **Román előadás.**

Hétfő este: **Román előadás.**

Kedd este: **Kis huncut** operett újdonság. B bérlet. Sorozat sz. 49.

Kis huncut

— Operett-bemutató —

Tegnap este a színház operett-együttese bemutatta Jean Gilbert új operettjét **A kis huncut**-ot. Nem nagy igényű ez az újdonság és Gilbertnek kedvesen pompázó muzsikájára: az **Ártatlan Zsuzsira** nem igen emlékeztet ez a kevesebb invencióval komponált zene. A libretto különben egy nagyon mulatságos vigjáték minden kellékét magán viseli. A közönséget derűs hangulatban tartotta a bohóság néhány ötletes fordulata, s így nyugodtan megelégedhetett arról, hogy tulajdonképpen operett-premiert hallgatott. Ismert népszerű betétek sem hiányoztak a jelenetek poen-jaiképen. A darabot maga a színház sem tekintette másnak, mint a közönség mindig újat áhító igénye kielégítésének. — Mindazonáltal sok igyekezet és **Hetényi** úr minuciózus rendezési készsége megnyilvánult az előadáson. A szereplők mindannyian belelétek magukat az igazi hangulatba, ami elvégre egy zenés vigjátéknak legfőbb kelléke, ha tudniillik ők is hajlandók voltak megelégedni róla, hogy operett előadás keretében lépnek fel. Igen

ügyes, — ha nem is rég rendezői ötlet volt — a mozivásznon mögötti árny-jelenet. Ezek sorában is Derecskey és egy színésztársának Pat és Patachon figurája keltett derűs feltűnést. Az előadás aránylagos sikerét Bellák Aranka, Simon Évi, Pogány Janka, Petróczy Aliz, Tompa Béla, Páger Antal, Stoll Béla és Berenghi Béla igyekezete biztosította.

— **Kis huncut.** A közönség a bemutató előadáson rendkívül jól mulatott a **Kis huncut** nagy-szerűen humoros és kedves jelenetein, amelyeket a fülbe-mászó, hangulatos, vagy pat-togó muzsika kísér és frappáns táncszámok tarkítanak. A nézőtér nem fogyott ki az ujrázásokból, ami a sikernek csalahatatlan és biztos jele. A **Kis huncut** a legjobb előadásban kerül színre nálunk, a főszerepet Bellák Aranka, T. Pogány Janka, Simon Évi, Petróczy Aliz, Szabó Gitta, Páger Tompos, Stoll, Berenghi és Sós ját-szák. Az operett újdonság ma A) bérletben, kedden B) bérletben kerül színre a fenti szereposztásban.

— **Csodaszarvas.** másodsor. Egyetlen szóval lehet kifejezni azt a hatást, melyet Grommel-lyng szenzációs drámája a Csodaszarvas váltott ki a közönségből. Ez a hatás a megdöbbenés, a csodálkozás formájában jutott kifejezésre. A féltékenységi betegséget ilyen bátor őszinteséggel még senki sem vitte színre. Akik az emberi érzések feneketlen mély ségibe bepillantást akarnak nyerni, okvetlenül nézzék meg ezt a szenzációs drámát. A Csodaszarvas előadásaira természetesen csak felnőttek jöhetnek el. Az új dráma pénteken L. Hollós Jucival, Benes Honával, Simon nővérekkel, Darvassal, Sóssal, Ocskayval és Tompossal a főszerepekben B) bérletben kerül színre. A

pénteki előadás előtt Fekete Tivadar konferál.

— **Öt órai vendég és a Piros ruhás hölgy délután.** Szombat és vasárnap délután két újdonságot tűzött ki az igazgatóság műsorra. Szombat délután a legpompásabb francia vigjáték, az **Öt órai vendég** kerül színre olcsó helyárrakkal az esti előadás szereplőivel, vasárnap délután pedig fél 4 órakor és mérsékelt helyárrak mellett a **Piros ruhás hölgy** megy P. Gaizler Lolával, Bellák Arankával, Tompával és Págerrel a főszerepekben. Mindkét délutáni előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

NYILTÉR

Értesítem mélyen tisztelt helybeli és vidéki megrendelőimet, hogy

Ékszer-üzememet Cosbuc (Szalárdi)-u. 9. sz. alól **Strada Nicolae Iorga (v. Zöldfa-u.) 8. szám alatti ékszer-üzletembe helyeztem át.**

Vállalok mindenféle ékszer-készítést, átalakítást és javítást.

URÁN Zöldfa-kapu mellett.

Figyelem!

Uj üzlet!

E hó 17-én nyílik meg a **Piața Regina Maria 1 sz. (Bémer-tér) a volt Sipos és Reich-féle helyiségben Back Bernát** butorszövet, brocat, szőnyeg, függöny, hencsertakaró, padlófilc és speciális kellékek gyári lerakata 2003

Legolcsóbban vásárolhat

mindenki nagyban árakban

Üveget, — porcellánt, Lámpát, — kőedényt, Fayencet, — majolikát, Zománcozott főzőedényt, Berndorffy alpakkát, Demjont, Ajándéktárgyakat, Konyhai felszerelést, Tábla, — ablaktiveget

Fraji **KOMLÓS** Testvérek

gyári raktár, nagykereskedés Oradea-Mare-Nagyvárad Jorga M. (Zöldfa-utca 13. szám

Telefon 3-72.

Zboray és Dr Andriská

Nagyvárad legrégebb szücsés szörme nagyáruházában Bulewardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 8. szám alatt

Szörmeárúk nagyválasztékban Hosszu sil bunda 11.000 leitől

1969

Váradi regény egy nyiltteri közlemény háttérében

A történet és a filozófia

történet? Az olvasó meg fogja látni, ha a dolog historikusságával nem sokat foglalkozunk. Mintha az eset önmagában is nem volna eléggé érdekes, bizonyos regárdal tartozunk a szereplő személyeknek, akiknek legkomolyabb és legintimebb magánügyéről van szó. Éppen ezért a történeti részben csupán azt fogunk nyilvánosságra hozni, ami tulajdonképpen már cikkünk megírása előtt is nyilvános volt, míg az elmékedést illetően azt szeretnénk, ha az olvasó az abban foglaltakat nem az aktualitáson keresztül itélné meg, hanem az általánosabb szempontok alapján.

A nyiltteri közlemény

Nagyváradi Estilap egyik legutóbbi számában jelent meg és szövege a nevek elhagyásával, a következőképpen:

Tudomásul

A Nagyváradi..... gyárban tisztviselői alkalmazásban levő M. H. ért semmiféle felelősséget nem vállalunk, szüleitől örökre kitaladva, gyermekünknek tovább nem ismerjük.

M. J. és neje.

Az olvasó bizonyára váltig törte a fejét azon, vajjon micsoda orzasszó nagy okok kényszerítették a nyiltterező szülőket arra, hogy tulajdon édes gyermeküket örökre kitaladják. A választ, amely a beharangozott regény utolsó fejezetét jelenti, megadta egy

házasági hirdetés

amely közli, hogy M. H. és D. M. néhány nappal ezelőtt Nagyváradon házasságot kötöttek. Persze, a regény utolsó fejezete még nem mondható ahhoz, hogy az olvasó az egész történetet ismerje. Következésképp tehát az előzményekből azt is meg lehet látni, hogy M. H. házasságalépése előtt a római katolikus vallásról a zsidó hitre tért át.

Egyéni gondolatok

Ismételjük, hogy amit most elmondunk, az már nem tartozik a váradi esethez. Elvégre a történetet illetően már úgy is elmondhatunk mindent. Egy keresztény fiatalember megszeret egy zsidó valóságos lányt, s mert nem akar lemondani róla, inkább a szüleitől szakít. A szüleitől és (ezt a lány szüleit kívánták) a vallásával is. Pont. A probléma azonban, amelyet az aktuális eset fölvetett, már általános érdekű. Házasság, vallás és tradíció ennek a problémának három motívuma. Hangzik pedig a kérdés a következőképpen: 1. Joga van-e a szülőknél (érdekből, szeretetből vagy tradícióból) irányt szabni a gyermeke akaratának akkor, amikor az életnek oly fontos lépése előtt áll, mint a házasság? 2. A vallás: embereknek és társaságoknak ez az oly nélkülözhetetlen választóvize valóban ellenkező-e annak a meggyőződésnek, amelyet a legigazabb és legszabadabb életakarat revelál? És végül 3. Ha már a sorsunk kiméletlenül rendje áldozatot követel, vajon a szeretet, a vallás és a szerelem közül melyik élet-tényező az, amely áldozatra hivatott? Föltétve hogy ez a három tényező semmi képen ki nem békíthető egymással?

Epilogus

Tessék elhinni, hogy nem az el-

fogultság beszél belőlünk. Hiszen a probléma nem kevésbé volna probléma akkor is, ha a szerelmes fiatallembert történetesen zsidó szülők tagadták volna ki a házasága miatt, vagy (mert két éle van a problémának) kereszténynek kellett volna válnia a jövődöbelije kedvéért. Ámbár meg kell állapítanunk, hogy az áldozat — utóbbi esetben — korántsem volna olyan nagy. Hiszen zsidóvá lenni — a mai viszonyok között — legalább

is nem opportunus dolog. Mint-hogy nem opportunus manapság az egész, meg nem oldott probléma fölvetése sem. Epilógusként tehát — ahelyett, hogy a fölvetett kérdésekre, nagyképpen válaszolni próbálnánk — megelégszünk azzal a rezignált megállapítással, hogy az Urnak 1925. és a háborúságunk immár tizenkettedik esztendőjében még igen-igen messze vagyunk attól a békétől, amely — aktuális terminus technicussal élve — a lelki konszolidációt jelenti a számunkra s amely biztosítani tudja Istennek, családnak és (horribile dictu) a szerelemnek is igaz harmóniáját az emberi életben.

K. L.

Katasztrófális áresés a newyorki tőzsdén

— Az Estilap eredeti távirata —

Newyorkból jelentik: A tőzsdén tegnap huszonöt százalékos katasztrófális áresés volt az egyes értékekben, amelynek nyomán olyan pánik keletkezett, amilyen 1901 óta nem volt. Az árrömbölés következtében egész sereg tőzseügynök és bankcég csődbe került. Az eddigi jelentések szerint a tőzsdén még nagyobb izgalmak voltak, mint a múlt évi gabonaszpekuláció letörésekor.

A régi Várad romantikus esztendei

EMBEREK ÉS TORTÉNETEK

Írta: MARTON MANO

(74)

Tom. Könnyű, flott újságversei alá írta ezt a nome de guerret Emőd Tamás. És a Tom verseket, amelyeket a maga mulatságára írt, a nélkül, hogy fontosságot tulajdonított volna nekik, azon melegeben lestopolták a komponisták és a husz éves költő válogatottat, hogy a divatos és ünnepezt zeneszerzők közül: kinek adja az elsőséget.

Akkor már Dutka Ákos is kijött dübörgő verseivel. Ady rég elvádolt Váradról. Kettesben reprezentálták a modern lírát: a bársonykabátos, excentrikus, markáns Dutka és a kis Emőd. Egyszer aztán hallják, hogy a premonitrieknél a magyar literatúrát világi tanár fogja előadni: Juhász Gyula, aki valami istenverte felvidéki városból igyekszik a váradi napsütésbe. Juhász nevét már ismerték akkor, megrendítő versei régen feltűntek. Erdemes eltűnődni dolgokon. Tegyük fel manapság felkapott költők hallanak, hogy uton van egy velük egyenrangú poéta, akivel most már a levegőt és a dicsőséget meg kell osztani. Gúny, düh, irigység vonulna fel a költőtárs ünnepies fogadására. Mégis más emberek voltak hát régen! Emőd Tamás, Dutka napokig nyugtalanul vergődtek, jártak-keltek, verbuváltak minden tollforgató embert, művészt, litterary gentleman, virágot vettek, nagy vacsorát rendeltek. Aztán az állományon már lelkes, zajos csapat várta a költőt. Személy szerint senki se ismerte a tanár urat. A vonat berobogott s a perron feldördült:

— Éljen Juhász Gyula!

Már most persze Juhász Gyula költő úrnak az ünneplő

csoporthoz kellett volna logikus felfogás szerint közelednie. Szépen közeledett! A vonatból már mindenki kiszállott. Juhász sehol. Lehetetlen, most kellett érkeznie. De ha nem érkezett! Ejnye, Tamás gyönyörű kis beszéddel várta, Dutka roppant labdarózsa csokrot hozott. Aztán a bankett a Kispipában!

Költő urak és művész urak elszontyolodva indultak a peronról. Kint a diszes városi fogat várt a vendégre, be akartak éppen telepedni a hintóba. Valaki észrevett egy szomorú, csendes kis embert, amint apró, öreg fekete táskával balagott a város felé. Tájékozatlanul nézelődött, irgelődött-forgolódott. Nagy Mihály, a cugcipős, zséros kedves alföldi

Nem lűrte, hogy a menyasszonya mindenkinek mutogassa magát

Egy berlini munkás megölte model-menyasszonyát, aztán öngyilkos lett

— Az Estilap eredeti távirata —

A minap reggel a Berlin közelében elterülő Hirschgarten község határában, nem messze a vasúti állomástól, a korai járóelők egy fiatal lány holtestére akadtak. Azonnal jelentést tettek a rendőrségen és az úgynevezett Mordkommission megállapította, hogy a leányt revolverrel agyonlőtték. A holtest mellett retikül feküdt és az abban levő iratokból kiderült, hogy az áldozatot

Hoese Ernának hívták, 16 éves és a Művészeti Akadémián mint model volt alkalmazva.

A rendőrségnek könnyű dolga volt a tettest kinyomozni Klebs Ottó malommunkás személyében. Klebs néhány héttel ezelőtt ismerkedett meg a fiatal csánnyal, kinek mint komoly udvarló szere-

fi menten gyanút fogott. Az idegen mellé lépett:

— Tetszik várni valakit?

A jövevény megrezsent:

— Nem, kérem, egy jó kocsmát keresnek.

Mihály most már tovább be-nevolizálta:

— Átutazik talán?

— Nem, kérem, itt maradok.

— Hivatalban talán?

— Nem kérem a fehérpapok iskolájában.

Nagy Mihály lángragyulladva üvöltött:

— Fiúk, hé! Itt a legény!

A tanár úr nagyon megrémülhetett.

— Kérem — kapta hátra a táskáját, — mit akarnak tőlem, szegény tanár ember vagyok.

De a másik percben már Tamás ott az utcaszeren szavalt a beszédet, ölelték-csóktolták Juhász Gyulát.

(Folytatom.)

A szöke világcsoda felépíti Európa legszebb kastélyát

Mialatt Jeritza Mária, a „szöke világcsoda” újra Amerika felé hajózik, addig két órányira Bécsből, a St. Corona zárandokhely közelében, elkészült új kastélya. A világ-hírű énekesnő tuzskulánuma hetven hold kiterjedésű erdő közepén épült, középkori stílusban, még berendezése tiszta renaissance.

A földszinti hatalmas előcsarnokból márványlépcső vezet az emeletre, ahol két nagy lakoszoba és az ebédlő van. A mély földszinten a konyha és a személyzet szobái nyerne elhelyezést. A második emeleten van az énekesnő alkóvokkal bővített hálószobája, budoárja és öltöző szobája. Ugyanezen az emeleten van elhelyezve férjének, Popper bárónak hálószobája, könyvtára, és fürdőszobája. Végül a harmadik emeleten vannak a vendégszobák, mindegyik külön fürdőszobával.

A berendezés olyan káprázatos, hogy rövid cikk keretében lehetetlen leírni. Jeritza Mária jövőre már ide fog visszavonulni, ha az újonnan szerzett dollárokkal a szezon végén visszatér Amerikából.

pelt, elannyira, hogy a leány az ő kérésére bemutatta szüleinek. Ugy tekintette a leányt, mint a menyasszonyát és valósággal rimánkodott neki, hogy ne menjen többé modelnek.

— Tudod, hogy halálosan szeretlek, — mondta neki még a legutóbbi napokban is tanuk előtt — és rettenetesen gyötör az a tudat, hogy ott az Akadémián a növényedékek a te tested körvonalain tanulnak.

Ahoz csak a férjnek van joga, hogy meztelenül lásson téged

és ha folytatod ezt a meztelenséget, akkor úgy tekintem a dolgot, mintha hűtlen lennél hozzám.

Ennél a kifakadásnál többek közt jelen volt a leány nővére is, aki igyekezett az izgott fiatallembert csillapítani, ez azonban

nem nyugtatta meg őt, hanem fokozott dühvel támadt rá.

— Már pedig én nem tűröm, hogy az én Ernám minden jöttment embernek mutogassa a testét. Nem engedem, hogy tovább model legyen, vagy akkor — megölöm!

A fiatal kacér teremtés azonban aki nagyon jól találta magát a művészek társaságában, nem vette komolyan a fenyegetést. Ez lett a végzete.

Amikor a leány szülei megtudták, hogy leányuk gyilkosság áldozata lett, azonnal tudatták a rendőrséggel, hogy a gyilkos nem lehet más, mint Klebs Ottó. Ez a naiv ember azonban nem gondolt arra, hogy órá esik a gyanu és nyugodtan megjelent az Akadémia épületében, ahol bement a modellek termébe s így szólt:

— Hoese Erna kisasszonyt keresem, a menyasszonyomat, mert haza akarom kísélni.

Alig ejtette ki e szavakat, a lányok egyike, aki a megilkolt Erna unokanővére volt, magából kikelve rákiáltott:

— Még be meri tenni ide a lágát, gaz gyilkos. Tudjuk, hogy maga lőtte agyon szegény Ernát. Szaladjanak rendőrökért!

Klebs erre az ajtó felé akart rohanni, de azt hirtelen becsapták az orra előtt, mire az egyik nyitott ablakon keresztül kiugrott az Akadémia kerijébe és elmenekült.

Ezután következett ennek a tragédiának megrendítő epilógusa. Másnap ugyanis megjelent a legnagyobb meglepetésre a megilkolt leány ravatalánál Klebs Ottó, és mielőtt meg tudták volna akadályozni, hirtelen kirántotta revolverét és így kiáltott fel:

— Isten a tanum, mennyire szeretlek, követlek a halálba is!

Ezzel a halantékához illesztette a revolvert és föbelőtte magát.

Nem halt azonnal meg és beszállították a legközelebbi kórházba, ahol azonban anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, rövid idő múlva kiszenvedett.

A legolcsóbb beszerzési forrás vászon, asztalnemű és szövetekben a

1329

Hajnal és Rózsa-cég
Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u) 1.

H. G. Wells: Az időgép 120—3

80 leierért alakítsa át női lilckalapját a KLEIN SIMON

cégnél Ferdinand király (Rákóczi)-ut 5. Park-szállodaépület a legdivatosabb bécsi és párisi formákra 24 óra alatt 1896

Női hócipő REICHARD
500 leierért kapható cipőüzletében

A szerkesztő üzenetei

000

Cimbi. Hogy az ajkfestés helyes, illendő, esztétikus és erkölcsös dolog-e, erről ezuttal nem kívánunk véleményt mondani. Ez a kérdés nem az etika és nem az esztétika körébe tartozik. Izlés és divat dolga csupán. De ha egy hölgy színházban, étteremben, szalodák halljában, szalónban, idegének szemelattára előveszi műszerreit, festékes dobozát, ecsetjét, zsebkendőjét, tükrét és száját ide-oda húzgálva, disztelen grimaszok között percekig pirosítja ajkait, ez bizonyára visszataszító, disztelen és kiabrándító látvány még a legmodernebb férfi szemében is. Ez körülbelül ugyanannyi, mintha a férfiak színházban, étteremben vagy uriházak szalonjában nyilvánosan megborotválkoznának, vagy rendbehoznák, leeresznék, kilenyésitenék és bepirosítanák a körmeiket. A pirosítás tolettüművel, akárcsak a mosakodás, napajolás, fogtisztítás vagy a szájbölgögetés. (Ez az utóbbi sokáig divat volt étkezés után még a királyok ebédlőjében is, de a rómaiak korában, a magister eleganti lakomáin még egyéb szörnyűségek is divatosak voltak.) Hogy kávéházban, az odajáró hölgyek megigazítják a harisnyakötőjüket s kilestik az arcukat, az még nem teszi szalonképesé az efféle izléstelen műveleteket. És különösen visszataszító, amikor ezt idősebb, konzervatív gondolkozású és szemérmes lelkű emberek szeme előtt végzik meggondolatlan, szeles, fiatal leánykák. Ez már botrányzámba megy és akik elkövetik, megérdemlik, hogy az öregek rájuk pirtsanak. Mi tökéletesen az önök véleményén vagyunk, anélkül, hogy annak a három kislánynak halálos vétek gyanánt rónánk fel meggondolatlanságukat.

Irodalom. Itt adjuk a kért cimeket: „Revue des Deux Mondes” (ez legrégebbi francia szépirodalmi és kritikai folyóirat, bátran lehet klasszikusnak nevezni) Paris (7-e) 15 Rue de l'Université. Egy évre 85 frank, félévre 46 frank az előfizetési ára.

„Mercure de France” Paris (6-e) 26 Rue de Condé.

Névmagyarozat. Nincs semmi akadálya annak, hogy kérdéseire feleljünk. Tehát: „Miksa” a latin Maximus-ból származik és azt jelenti, hogy: „a legnagyobb”. „Xaver” nem latin eredetű, hanem arab és azt teszi, hogy: „a ragyogó”. „Vera” viszont latinból származik és „igaz”-at jelent; ettől különbözik „Veronika”, amely görög eredetű és azt jelenti: „a győzelem-hozó”. „Margit”, „Margaréta” görögül „gyöngy”-öt jelent. „Otto” onémet szó és „boldog”-ot, „szerencsés”-t jelent.

Rejtem. Okkultizmus nem más mint a közönséges tapasztalás számára hozzáférhetetlen dolgok, a természet és az emberi szellem titokzatos rendkívüli jelenségeinek, erőinek tana, kutatása. Okkultiz-

mus továbbá a közös neve azoknak a kutatásoknak, amelyek az ismeretes természeti erők alapján foglalkoznak megfejthetetlennek látszó tüneményekkel. Az okkultizmus összekapcsolódik a spiritizmussal.

Medikus. A párisi zsidó-diákegyesület címe: Association des Etudiants Israélites de Paris, 28. Rue Serpente (6-e).

CSAK EGY LÉGY

A vendéglőben rászól a vendég a pincérre:

— Hallja kérem, ez mégis csak disznóság, egy légy van a levesben.

— Ugyan kérem, — szól a pincér — hát mit tud egy ilyen pici kis légy megenni?

HEYMAN-SZINKÖR

Előadások kezdete hétköznap 5, 7 és 9 órakor. — Vasárnap és ünnepnap 3, 5, 7, 9 órakor. — Elővételi pénztár délelőtt 10-től 1-ig.

HETI MŰSOR

Péntek: A szerelem szigete, dráma 7 felvonásban. Főszereplők: Makovszka és Carl de Vogt.

Szombat: A szerelem szigete dráma 7 felvonásban. Főszereplők: Makovszka és Carl de Vogt.

Vasárnap: Báró Carragán 8 felvonásban izgalmas dráma, főszerepben Carmel Myers.

Hétfő: Báró Carragán 8 felvonásban izgalmas dráma, főszerepben Carmel Myers.

Kedd: Báró Carragán 8 felvonásban izgalmas dráma, főszerepben Carmel Myers.

= A szerelem szigete. A második nagy premier van ma a Heyman Szinkörben. Ez alkalommal a „Szerelm szigete” 7 felvonásos filmdráma kerül színre Helena Makovszka és Carl de Vogt-tal a főszerepekben. A szerelmet szebben, kifejezőbben, romantikusabban és érdekesebben még nem vették fel egy filmre sem, mint ahogy az szemléltetve van e két nagyszerű művész játékával a „Szerelm szigete”-ben. A „Szerelm szigete” csütörtökön, pénteken és szombaton megy 5, 7 és 9 órai előadásokban. Szombaton délután az előadások 3 órakor kezdődnek.

= Báró Garragán. Vasárnap egy új zsánerű filmet vetítenek a Heyman Szinkörben és ez a „Báró Garragán” izgalmas dráma 8 felvonásban. A főszerepet Carmel Myers játssa. A nagyszerű film három hónapon keresztül futott Berlin összes mozgószínházaiban. Nálunk vasárnapon kívül hétfőn és kedden lesz még műsoron a Báró Garragán.

A LEGJOBB FEKETE

Egy váradi háziasszony ebéd végén, mikor a fekete vendéget szolgálták fel, a vendég büszkén dicsekszik, hogy a kávé az, amelyre különös kedvességgel fordítani.

A vendég kedveskedve jeletette ki, hogy a kávé a legfinomabb ital a föld kerekén. A háziasszony odanyújtja a vendég elé a cukortartót.

— Bocsánat nagyságos asszonyom — szól a vendég kezét felemelve. — Én sohasem teszek cukrot egy jó kávéhoz. Azzal csak tönkretesz az ember. A cukor elveszi a kávé az aromáját, erejét és ízét. Tudja-e, hogy mikor édesítem meg a kávé? Mikor nem ér semmit, amikor nem lehet lenyelni, amikor nincs más íze, csak keserűség.

A vendég megízleli a kávé leteszi a csészealjra.

— Azonban minden szabály alól van kivétel — folytatja amikor ily kedves háziasszony kínálja a cukrot, nem lehet visszautasítani.

És egymásután négy darab kockacukrot tett a kávéjába.

* Kotta szükségletét szerezze be a Hegedüs Hirlapirodában.

Ebédülő szőnyeg
Argaman
sürgősen eladó
STERNBERGNEL

Papini:
Krisztus története

Krisztus diadalmenete ez a könyv bevonulása törődött és csüggedt lelkünkbe. Ára füzve 360 leier. Egész vászonkötésben 420 leier. Kapható a Hegedüs Hirlapirodában. Vidékre elküldjük.

Házhelyek
eladók

Strada Füzés-utca és Fácansoron. Rendkívül olcsó árak és kedvező fizetési feltételek

2131

Értekezhetni Topsálnál Str. Lázár Gy. 20. (v. Uri-utca) 56.

Ruha beszerzés

előtt tekintse meg dus szövetraktárunkat Feltőnően olcsó árak. Előnyös fizetési feltételek.

DARABONT Ferdinand király-ut
és SZIKSZAY uj plébánia palota
uri szabók

Rövid, kitünő hang
ZONGORA
35 ezer leier
STERNBERG-nél

Hollós olcsó a Heyman-kerületben
árúsítása csak szombati estig tart

Dr Löblé László felajánlotta gyárát a hitelezőknek

Ma délelőtt a Kereskedelmi sarnokban értekezletre gyűltek össze a Löblé szeszgyár hitelezői. Az értekezletet az a körülmény tette szükségessé, hogy dr Löblé november 1-én nem fizette a kényszerregezési eljárás során megállapított kvóta egyredét, mert moratoriumot kapott. A késedelem miatt több hitelező végrehajtást vezetett a gyárra, ennek folytán annak üzeme napok óta szünetel. Ilyen körülmények között a hitelezők szükségesnek tartják, hogy a fenyegető csőd elkerülése végett megbeszéljék az azokat a lépéseket, amelyek egyrészt a gyár üzemének továbbvitele, másrészt a követelések biztosítása szempontjából elkerülhetetlenek.

Az értekezleten a Löblé gyárának csaknem valamennyi hitelező képviselte magát. Ott láttuk Economia, a Banca Romaneasca, a Nagyváradi Hitelbank, a Banca Frontiera, az Industria de Petrol, a Kamerit és Mérer (Temesvár), Farkas és társa (Nagyfalonta), Temesvári Műmalom, Rosenfeld Elek, Benedek Dávid cég képviselőit.

Dr Fried János ismertette a helyzetet, majd több hozzászólás után

dr Lázár Aurél a gyár képviselőjében bejelentette, hogy dr Löblé László a maga részéről szintén a békét óhajtja és ezért felajánlja a gyárát a hitelezőknek.

Utána dr Láncai József azt javasolta, hogy az értekezlet küldjön ki egy hattagú bizottságot a további lépések megbeszélésére. A bizottság tagjainak ajánlja dr Perényi Adolfot, Klein Mihályt, Blau Józsefet, dr Váradi Ödönt, Selzer Józsefet, Benedek Dávidot és a tanácsnoki képviselőket dr Ne-

A javaslatához előbb dr Perényi Adolf szólott hozzá, aki ki-entertette, hogy a Nagyváradi Hitelbank hozzájárul a tervhez, csak abban az esetben, ha valamennyi hitelező hozzájárul. Ellenkező esetben azonban hiánytalan lesz a csődöt meg-kerülni.

Klein Mihály után dr Perényi János Armin beszélt, aki a javaslatára az értekezlet a következő három pontban megbeszélte a bizottság működését:

1. A hitelezői bizottság május 1-ig egy hétre összehívja a hitelezőket teljes gyűlésre,
2. beszerzi a megfelelő információkat és
3. megfelelő tervet készít az ügyek átvételére.

Dr Lazar Aurél szintén javasoltnak tartja a bizottság kiállítását, szükségesnek látja azonban, hogy az részletes megoldási tervet dolgozzon ki. A Markovics Sándor mérnök (Temesvár) fontosnak tartja, hogy a bizottság reális megoldást létesítsen, indítványozza, hogy abból a konzorciumból, amely majd a gyárat átveszi, a hitelezőknek képest kapcsolódni ki a kisebb hitelezőket, szintén a vidékieket, mert

ez számukra tetemes költség megtakarítást jelent.

Dr Lazar Aurél ezután azokhoz a hitelezőkhöz fordul, akik már végrehajtást vezettek a gyár ellen, vagy ilyent kérszülnek kérni. Hangsúlyozza előttük, hogy a hitelezők érdeke azt kívánja, hogy a gyár további működésében semmiféle zavarok ne álljanak elő. Már

pedig a végrehajtás, illetve a szoros zár, veszélyeztetné a gyár részére biztosított szeszadó-hiteit, minélfogva ajánlja, hogy az illető hitelezők a szoros zárt függesszék fel.

Az értekezlet hozzájárult az előterjesztéshez és dr Gelbert Miksa, dr Andru Széver helyettese, az Economia és a Banca Frontiera képviselője-

Vissza akart szökni az élesdi cipész, aki nemrégén két granicsárt halálosan megsebezett

Kitépte magát a határőrök kezéből, de lelőtték

Tíz nappal ezelőtt a bihari határon két granicsárt, névszerint Casma Floreat és Pavel Mihályt több sebtől vérezve holtan találták. A bevezetett nyomozás során megállapították, hogy Fekete András 33 éves cipész volt az, aki át akart szökni a határon és a határőrökkel való közelharcban mindkét granicsárt halálosan megsebezte. A határőrség a legszélesebbkörű intézkedéseket tette meg a merénylő kézrekerítésére, de Feketének, legalább is egyelőre sikerült kiskiklania a gyűrűből.

Tegnap délután öt órakor Szirma Joan szakaszvezető, Brahuta Paul káplárral felderítő szolgálattal teljesített a határon. Már jó mélyen benntjártak a bihari dombok között, amikor pár száz lépésre egy civilruhás alak vonta magára figyelmünket. A »civil« egyik kezében valamit nagyon

szorongatott. A két granicsár most már szaporább léptekkel haladt az illető fele. Midőn egészen a közelébe érkeztek, Szirma járőr-vezető rákiáltott:

— Fel a kezekkel!

A következő pillanatban egy browning csőve meredt a granicsárok felé, de még mielőtt a támadó a fegyverét használhatta volna,

Szirma rávetette magát és sikerült a revolvért kicsavarnia a fiatal ember kezéből.

A granicsárok hozzáfogtak az illető megmotozásához és a zsebében talált iratokból hamarosan megállapították, hogy

a minapi merénylőt: Fekete Andrást fogták el.

Amíg a granicsárok a személyazonosság megállapításával voltak elfoglalva,

ben is kilátásba helyezte a hitelezők közös érdekeinek a támogatását.

A Banca Romaneasca képviselője azonban kijelentette, hogy a bankja részéről nem helyesli ezt a megoldási tervet és tovább is fenntartja a végrehajtást.

Az értekezlet ezután azzal ért véget, hogy a bizottság által elkészítendő prozódiciókat a hitelezők teljes ülésén, — egy héten belül — meg fogják tárgyalni.

Fekete András egy alkalmas pillanatban futásnak eredt.

Két lövést adtak le a granicsárok a menekülő után, majd

midőn látták, hogy Fekete nem áll meg, fegyverük harmadszor is eldőrdült.

A harmadik lövés Fekete hátán keresztül

a hasüreget átfurva, a belekben akadt meg.

Szirma és Brahuta a halálosan sérült embert bevitték az őrszobára, ahonnan tegnap este beszállították a biharmegyei közpórházba.

A rendőrség részéről Ionescu komiszár azonnal megjelent a közpórházban és több ízben megkísérelte kihallgatását, azonban Fekete még ma délig egy percre sem nyerte vissza öntudatát.

KULFOLD

Nagy hausse magyar hadikölcsönkötvényekben

A valorizáció első hatása a hadikölcsönkötvények emelkedése

— Budapesti tudósítónk távirata —

Amiről senki sem mert sohasem álmodozni: a magyar hadikölcsönkötvények a budapesti tőzsde legkedveltebb favoritjává váltak. Évek óta értéktelen papiroknak tekintette minden pénzember ezeket a kellemetlen háborus emlékeket. Siettek elfelejteni az emberek, hogy valamikor egész vagyonok usztak el a kényszerjegyzéseken, egész egzisztenciák mentek tönkre rajta, családok ezrei, akik azóta is a legnagyobb nyomorban szynlődnék.

Egy-két nappal ezelőtt valaki egészen meglepetészerűen vásárolni kezdte a budapesti tőzsdén a magyar hadikölcsönkötvényeket. Első pillanatban tréfának tartották ezt a vásárlást, amolyan börzei tréfának tartották ezt a vásárlást, amolyan börzei viccnek, amit néha megengednek maguknak a pénz jókedvű művészei. De a kereslet komoly volt. A hadikölcsönkötvények élénk tempóban emelkedni kezdtek. Az első kibocsátású százmiliónál is nagyobb értékű hadikölcsön példáiul

a tegnapi zárlatánál már harmincöt millióval jegyezték, pedig évek óta nem volt üzlet ebben a papírban.

A többi hadikölcsönkötvények iránt is nagy az érdeklődés, úgy,

hogy ezek után a budapesti tőzsde most a hadikölcsön hausse hatása alatt áll.

Beavatott pénzügyi szakemberek, okát is tudják adni ennek a meglepetésszerű élénkségnek. Magyarország megoldotta a valorizá-

ció problémáját. Biztosra veszik, hogy

a hadikölcsönkötvények valorizációja be fog következni és néhány héten belül parin fognak állani a háborus adósságok.

Magyarország épen úgy rendezni fogja háborus adósságát, mint minden más állam, ahol áttértek a valorizációra. Pénzügyi körökben ezt biztosra veszik és így vált a legbiztosabb spekulációs papírrá az elhanyagolt, lenézett hadikötvény, a pesti tőzsde mostoha gyermeke.

Halálra forrázta apósát Amikor az ügyész felmentést kér

Halált okozó súlyos testisértéssel vádolva állnak az Aliquander-Fersigan büntető tanács előtt Ghita János nagykerpesti földműves és felesége.

A vádirat szerint Ghitané 1922 szeptember ötödikén leforrázta apósát, aki

mellén és lábán szenvedett égési sebeket, majd sérüléseibe belehalt.

A vádlottak előadják, hogy az öreg Ghita kötekedő természetű ember volt, aki többször késsel támadt rájuk. A kérdéses esetről is veszekedés volt köztük és

az öreg kiütötte az aszszony kezébe a forró vízzel telt edényt.

Dr Gerő Sándor törvényszéki orvosszakértő és a kihallgatott tanúk igazolták a vádlottak állítását.

Dr Mussu ügyész a tanuvallomásokat valóknak fogadja el és

a jogos önvédelem esetét látja fennforogni és kéri a bíróságot, mentse fel a vádlottakat.

A régi bünvádi eljárás alapján hasonló esetben az ügyész vádelejtést indítványozott, az új eljárás azonban ezt nem enged meg, csupán felmentést kérhet az ügyész ilyenkor.

Dr Rosenthal Ferenc védőbeszéde után a bíróság a vádlottakat felmentette.

Ujabb kottaslágerek olcsó áron a Hegedüs Hirlapirodában

Csak kipróbált slágereket
hirdetünk.

Sahara	Shimmy	15.-
Buffalo Bill	Amerikai fox	12.-
Blondinette	Boston-sláger	12.-
Elida Tango	Nagy sláger	12.-
In Hawaii	Uj hawaienne	12.-
Inannita	Tango sláger	12.-
Electric Boy	Shimmy. Olyan jó, mint az Electric Girl	12.-
Hörst du die Nachtigall	Pompás keringő	15.-
Nelly	Tango. Ritűnő zene	12.-
Fale	Shimmy. Nem új, de elsőrangú. Most sláger	12.-
Baj van mifelénk, Hawaiban	Még mindig sláger	15.-
Kindchen, fürcht nicht	Pompás bécsi szám	15.-
Schlager Shimmy	Nagyszerű pesti halandzsa sláger	12.-
Monigole	Tango. Amerikai szám	12.-
Tango Roumain	Riváló jó	12.-

APRÓ HIRDETÉSEK

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk — Minden szó hirdetési ára 4 lei. — Vastagabb betűvel 6 lei. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lei. — A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse

Állást keresőknek 50% engedményt ad az ESTILAP

LEVELEZÉS

TISZTVISELŐK a Mária királyné (Bémer) téren Kertész Reclám áruházában árkedvezményben részesülnek november hó 1-től. 1710

VASZONÁRUBAN állandóan legolcsóbb **Sam. Jakab, Ferdinánd király (Rákóczi) ut 5.** 2156

Gyermekkoscsik Szökénél, Pata Unirii 16.

LAKÁS

2 szobás konyhás, fürdőszobás lakást központban lelépésért keresek. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 994

CSIPKE, gomb, rövidáruban állandóan legolcsóbb **Sam. Jakab, Ferdinand király (Rákóczi) ut 5.** 2156

BUTOROZOTT szobát teljes ellátással, továbbá egy szoba konyhás lakást olasz temető közelében keresünk. Cim a kiadóban.

BUTOROZOTT szobát, fürdőszoba használattal olasz központjában keresünk. Cim a kiadóban.

KIADÓ ujonnan épült 1 vagy 2 szobás lakás, műhely vagy raktárhelyiség, Jon Ciordas (Berkovits Ferenc) utca 36—38. 35

KÉT intelligens fiatalember jobb családnál 15-ére lakást keres. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 33

BUTOROZOTT szobát csakis központban azonnalra keresek. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 43

ALKALMAZÁS

ÜGYES szobaleányt 15-re keresek Sonnenfeld Andorné, Károly herceg (Szilágyi Dezső) utca 6. I. emelet.

INTELLIGENTE deutsche Erzieherin wird zu einem 11 und 13 Jahrgigen Mädchen gesucht. Singer Calea Victoria (Kolozsvári-u.) 1. 41

KERESÜNK azonnali belépésre fűszerosztályhoz fiatal detail segédet Weisz és Fisch r. t. Valea lui Mihai. 38

PERFECT német nyelvtanárt, vagy tanárnőt keresek. Cim a kiadóban. 42

Könyvek csak felnőtteknek!

Pompadour márkiné szerelmi kalandjai	80.—	Maupassant: Céltalan szépség	80.—
Don Juan a szerelem fejedelmének emlékiratai	80.—	Boccaccio száz elbeszélése	90.—
Casanova emlékiratai	80.—	Arcübasev: Szanin	90.—
Faublas lovag szerelmi kalandjai	90.—	Maupassant: A Tellier-ház és más erős elbeszélések	80.—
Heptameron hetven szerelmi kaland	80.—	Maupassant: A rondoli lányok	80.—
A pongyolák lovagja Don Juan intim vallomásai	80.—	Az após papa humoros regénye	80.—
		Pantolon asszony naplója	80.—

Kapható a Hegedüs Hirlapirodában Vidékre megrendelhető

Szücs- és szörme-
árut legolcsóbban minden kivételben

Andrássynál
szerezheti be.
Str. Vlahuta
(Szt. János-utca 6.

Szörmeárúk

nagy választékban feltűnően olcsó áron. Átalakítások nyári árban változók. Kívánatra házhoz megyek.

Calea Victoriei (Kolozsvári-utca) 5. **RUBIN SZÜCS** szörmeárútelep

Ridikulöl

gyártását megkezdettük

azokat

eredeti gyárban árusítjuk

Nagyváradi Bőröndár és Táskagyár

Cuza Voda (Szacsavay)-u.

Uri- és női
fehérnemű-salon
Krauszné
Printul Carol (Szilágyi D.)-u.

A meztelen táncos

Erdős René új regénye

már kapható!
Mind a három rész!

I. rész
A Hárfás
ára 200 lei

II. rész
A Herceg
ára 200 lei

III. rész
A meztelen táncos
ára 220 lei

Erdekfesztő, szenzációs ez a regény. Kapható a Hegedüs Hirlapirodában Vidékre elküldjük

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.